

WALDEMAR MICHNA

DOSTĘP MŁODZIEŻY
WIEJSKIEJ DO SZKÓŁ
ZAWODOWYCH, LICEÓW
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
I WYŻSZYCH UCZELNI

STUDIA
I MONOGRAFIE

ISSN 0239 - 7102

148

WARSZAWA 2009

PROF. DR HAB. WALDEMAR MICHNA

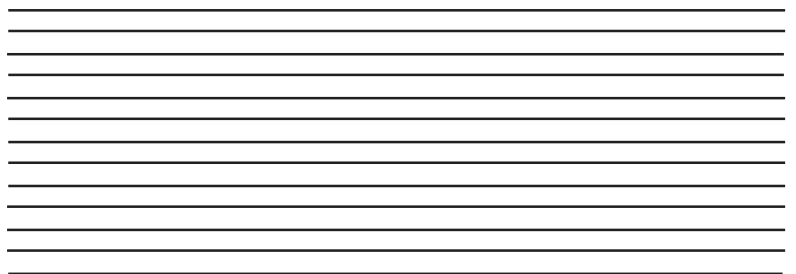
**DOSTĘP MŁODZIEŻY
WIEJSKIEJ DO SZKÓŁ
ZAWODOWYCH, LICEÓW
OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH
I WYŻSZYCH UCZELNI**

**STUDIA
I MONOGRAFIE**

ISSN 0239 - 7102

148

WARSZAWA 2009

Autor publikacji jest pracownikiem naukowym
Instytutu Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej
– Państwowego Instytutu Badawczego

Recenzent

prof. dr hab. Andrzej Kowalski

Korekta

Joanna Gozdera

Barbara Walkiewicz

Redakcja techniczna

Leszek Ślipski

Nakład: 250 egz.

Druk: Dział Wydawnictw IERiGŻ-PIB

00-950 Warszawa, ul. Świętokrzyska 20, skr. poczt. nr 984

tel.: (0 22) 50 54 444

faks: (0 22) 50 54 636

e-mail: dw@ierigz.waw.pl

<http://www.ierigz.waw.pl>

Spis treści

Przedmowa: Cztery filary edukacji (<i>prof. dr hab. Aleksander Łuczak</i>)	5
Podziękowania	9
Wprowadzenie (<i>prof. dr hab. Waldemar Michna</i>)	11
I. Idee przewodnie programu rozwoju edukacji w krajach Unii Europejskiej (<i>prof. dr hab. Waldemar Michna</i>)	16
1.1. Lizbońska strategia edukacji	17
1.2. Uczestnictwo dzieci, młodzieży i dorosłej ludności w procesach edukacyjnych krajów UE oraz wybranych krajów spoza Europy w bieżącej dekadzie	18
1.3. Edukacja w europejskich krajach wysoko rozwiniętych z uwzględnieniem edukacji w rolnictwie na przykładzie Francji.....	24
ANEKS	32
II. Główne cele polskiej reformy edukacyjnej (<i>prof. dr hab. Waldemar Michna</i>)	33
2.1. Poziom i struktura wykształcenia rodziców nie powinny być wystarczającym wzorcem do naśladowania ani w wyborze koncepcji kształcenia ich dzieci, ani w koncepcji rozbudzania aspiracji edukacyjnych młodzieży	36
2.2. Nie tylko dzieci polskiej inteligencji, ale także dzieci robotników i chłopów powinny stawać się kategorią społeczną – specjalistów.....	39
2.3. Efektywność kształcenia zawodowego.....	40
III. Kontynuacja edukacji w szkołach ponadgimnazjalnych w zreformowanym systemie polskiego szkolnictwa na przykładzie roku szkolnego 2007/2008 (<i>prof. dr hab. Waldemar Michna</i>)	44
3.1. Edukacja na poziomie gimnazjalnym stała się wykształceniem podstawowym i powszechnym	44
3.2. Udział młodzieży wiejskiej w różnych kierunkach i orientacjach edukacji ponadgimnazjalnej.....	45
3.3. Efekty uczenia się młodzieży w szkołach ponadgimnazjalnych mierzone liczebnością ukończenia różnych typów szkół, a w tym zdanych egzaminów maturalnych w 2008 r	49
IV. Dostęp młodzieży wiejskiej do szkół gimnazjalnych i ponadgimnazjalnych na przykładzie woj. mazowieckiego (<i>mgr. inż. Danuta Lidke</i>)	60
4.1. Opóźnienia w budowie sieci przedszkoli wiejskich	61
4.2. Edukacja przedszkolna w woj. mazowieckim	62

4.3. Szkoła podstawowa i gimnazjum – obowiązkowe składniki edukacji..	65
4.4. Szkoły średnie ponadgimnazjalne.....	70
V. Problemy edukacyjne ludności wiejskiej w świetle Wielkiej, Reprezentatywnej Ankiety Wiejskiej prowadzonej co 5 lat przez Instytut Ekonomiki Rolnictwa i Gospodarki Żywnościowej–Państwowy Instytut Badawczy (<i>prof. dr hab. Waldemar Michna</i>)	75
5.1. Wykształcenie ludności rolniczej oraz udział młodzieży tej grupy ludności w procesach edukacyjnych.....	76
5.2. Udział wiejskiej młodzieży rolniczej w szkołach ponadgimnazjalnych oraz na wyższych uczelniach.....	80
5.3. Uczestnictwo młodzieży wiejskiej rodzin bezrolnych w nauce szkół ponadgimnazjalnych i na wyższych uczelniach.....	84
VI. Reasumpcja badań nad udziałem młodzieży wiejskiej w populacji studentów na polskich uczelniach (<i>prof. dr hab. Waldemar Michna</i>).....	91
VII. Dostosowanie systemu edukacji do zmian w rolnictwie w najbliższych dekadach (<i>prof. dr hab. Tomasz Borecki</i>)	99
7.1. Charakterystyka polskiego rolnictwa i perspektywa zmian	99
7.2. Edukacja polskiej wsi.....	101
7.3. Przemiany społeczno-ekonomiczne.....	103
7.4. Zmiana roli i znaczenia rolnictwa.....	104
7.5. Internacjonalizacja kształcenia	104
VIII. Problemy dostosowania edukacji wiejskiej młodzieży do zachodzących zmian w strukturze społeczno-ekonomicznej i rozwoju wsi (<i>prof. dr hab. Waldemar Michna</i>)	109
8.1. Zależność rozwoju gospodarczego wsi od rozwoju całego kraju.....	111
8.2. Kierunki pozarolniczej działalności na wsi, do jakich młodzież wiejska może i powinna się przygotowywać w najbliższym horyzoncie czasowym	114
IX. Problemy kształcenia ustawicznego w Polsce (<i>prof. dr hab. Waldemar Michna</i>)	119
9.1. Zapotrzebowanie na kształcenie ustawiczne aktywnej ludności rolniczej.....	120
9.2. Definicje związane z ustawicznym kształceniem.....	123
9.3. Wyniki badań ankietowych GUS nad problemami kształcenia dla dorosłych	124
X. Konstatacje i wnioski w sprawie rozszerzenia dostępu młodzieży wiejskiej do szkół zawodowych, liceów ogólnokształcących i wyższych uczelni (<i>prof. dr hab. Waldemar Michna</i>)	131
Bibliografia.....	134